

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

Комисија за превенцију употребе дувана

Канцеларија за превенцију пушења

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ
„Др Милан Јовановић Бату“

Србија обележава 31. јануар - Национални дан без дуванског дима

Градови без дуванског дима

Дувански дим садржи више од седам хиљада хемијских једињења, од којих су многа токсичне материје а преко педесет их је канцерогено, због чега не постоји степен излагања дуванском диму који је безбедан. Процењује се да шест милиона људи широм света годишње умире због употребе дуванских производа, а 600.000 људи због последица изложености дуванском диму.

Према расположивим подацима, једна трећина становника Србије пуши, а ускоро се очекују и нови подаци националног Истраживања здравља становништва који ће дати прецизније информације о заступљености пушења у Србији.

У Србији се 31. јануара обележава Национални дан без дуванског дима, под слоганом „Градови без дуванског дима“. Полазна основа приликом избора овогодишње теме је да сваки град може да уради нешто у циљу смањења заступљености коришћења дуванских производа и изложености дуванском диму. У многим земљама, заштита од изложености дуванском диму на радним и јавним местима постигнута је скоро у потпуности захваљујући законима у градовима и на локалном нивоу, као на пример у Канади, Аустралији и Сједињеним Америчким Државама. Стотине градова у свету успешно спроводе законе којима се забрањује пушење на свим затвореним јавним и радним местима, јер само окружење 100 одсто без дуванског дима може да заштити људе од његовог штетног дејства. Посебне просторије за пушење, чак и када имају своју вентилацију, нису ефикасно решење.

Током спровођења Стратегије контроле дувана Републике Србије за период 2007–2015. године реализоване су бројне активности на контроли дувана, а посебно је значајно усвајање Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму. Овим Законом, који је на снази од 2010. године, забрањено је пушење на свим јавним и радним местима и у јавном превозу, али потребно је његово унапређење како би се увела забрана пушења и у свим угоститељским објектима.

Примена Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму наишла је на добар одзив и подршку међу становништвом, на шта указује податак да сваки пети грађанин Србије сматра да би требало повећати контролу примене Закона. Од усвајања Закона и његовог ступања на снагу повећао се проценат становника који су смањили број попушених цигарета и смањен је број становника који су на радним местима и у школама изложени дуванском диму. Ефекти Закона видљиви су управо на местима која су регулисана забраном пушења (школе/факултети и радна места), док је са друге стране уочљива већа изложеност становништва дуванском диму тамо где Закон не допире. Тако је становништво највише изложено дуванском диму у кући пријатеља/рођака (81%), као и у кафићима/ресторанима (58%).

У циљу ефикасније примене мера контроле дувана, неопходна је свеобухватна сарадња и координација на глобалном, националном и локалном нивоу. Као значајни партнери у спровођењу мера контроле дувана препознати су градови и општине. У Србији је у последњих годину дана основано преко сто локалних савета за здравље. Њихова улога, осим оне предвиђене Законом о правима пацијената, је да креирају и унапређују јавноздравствене политике на локалном нивоу.

Ове године, у оквиру обележавања 31. јануара – Националног дана без дуванског дима, у организацији Канцеларије за превенцију пушења Института за јавно здравље Србије, у галерији „Озон” отворена је изложба радова са ликовног конкурса на тему „Градови без дуванског дима”, на којем су учествовали ученици средњих уметничких школа у Србији. Прву награду освојио је Немања Тарабић, ученик Школе примењених уметности из Шапца, док су друго и треће место освојили Анастасија Коцић, ученица Уметничке школе из Ниша и Петар Ковачевић, ученик Школе примењених уметности из Шапца.

У циљу промоције здравих стилова живота без дуванског дима, у петак, 31. јануара 2014. године од 11.00 до 21.00 час, у приземљу тржног центра „Ушће” у Београду, Удружење за међународну сарадњу студената медицине у сарадњи са Институтом за јавно здравље Србије, Интернационалном комисијом за превенцију алкохолизма и других болести зависности и невладином организацијом „Живот и здравље”, организују мерење концентрацију кисеоника у крви помоћу пулсног оксиметра. Заинтересовани ће моћи да се информишу о штетности дуванског дима и могућностима одвикавања од пушења. Том приликом биће емитовани и кратки спотови о разлозима зашто треба оставити пушење.

У градовима и општинама широм Србије биће организовани бројни догађаји као што су спортска такмичења, базари здравља, подела здравствено промотивног материјала. Међу партнерима са којима ће институти/заводи за јавно здравље сарађивати и спровести заједничке активности су савети за здравље, градске управе, образовне установе, омладински центри, црвени крст, удружења грађана.